

у розумінні фундаментальних питань, пов'язаних з наукою, релігією, мораллю, політикою і культурою.

Глобальні виклики: філософія допомагає аналізувати та вирішувати глобальні проблеми, такі як соціальна справедливість, глобалізація, кліматичні зміни та міжнаціональний конфлікт. Вона сприяє розумінню складних сучасних викликів.

Освіта: філософія залишається важливою частиною освіти, допомагаючи студентам розвивати інтелектуальні навички, культурну грамотність та розуміння історії і сучасності.

Загалом, філософія залишається ключовою дисципліною, яка сприяє розвитку розуміння та вирішенню складних питань сучасного світу. Вона допомагає формувати особистісний розвиток, вдосконалювати аналітичні та рефлексивні навички, а також розвивати культурну обізнаність.

Література:

1. Кузьменко Є. О. Національне багатство та його значення у структурі національної економіки. <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=231> (дата звернення 26.10.2023)
2. Інвестиції в людський капітал як визначальний фактор розвитку сучасної економіки. <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1712> (дата звернення 26.10.2023)
3. Соболев Т. В., Туренко В. Е., Ярмоліцька Н. В. Вища філософська освіта у Франції та Італії: «виклики» та «відповіді» для України. «Молодий вчений» № 7 (34) липень, 2016 р. <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/7/116.pdf> (дата звернення 27.10.2023)
4. Kenkmann A. Teaching Philosophy. – A&C Black, 2009. – 218 p.
5. Teaching philosophy in Europe and North America. UNESCO, 2011. –100 p.

Філософські аспекти сучасної освіти у контексті розвитку критичного мислення

*Ольга ГАПЛІВСЬКА, старш. викладачка,
Національний аерокосмічний університет ім. М. С. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

На сьогодні завдання освіти як ствердження європейськості та інтеграція до європейської культури ставить перед вітчизняною освітою завдання, від вирішення яких значною мірою залежатиме майбутнє України. На філософію покладається задача розвитку критичного мислення у молоді.

Проблемами сучасної освіти і системі виховання особистості у вищій школі займаються Андрущенко В.П., Вукіна Н. В., Конверський А.Є., Кремень В.Г., Романюк Л.В. та інші. На думку Козаченко Н. є «два напрями розвитку критичного мислення: філософський підхід, що зосереджує увагу на критичному мисленні як на сукупності засобів відшукування істини й орієнтується на навчання методам раціонального міркування та педагогічний підхід, що вважає критичне мислення проявом рис особистості та наполягає на вихованні освітян» [2, с. 252].

Формування критичного мислення відбувається саме у вищих наукових закладах у процесі навчання і виховання майбутніх фахівців. Тож з метою входження в сучасний європейський і глобальний світ нами пропонується розроблений курс «Логічне та критичне мислення».

Фахівцеві академічної сфери, що займається гуманітарними науками в цілому і філософією як їх теоретичною основою, курс «Логічне та критичне мислення» цікавий як можливість практичного втілення теорії в практику життя студентів і суспільства. Це дозволяє досягти реалізації виникаючих ідей в спільному обговоренні та творчій діяльності. Крім того, в форматі навчального курсу виявити зв'язок з міждисциплінарними науковими теоріями як синтез методологічних підходів та їх логічної реалізації. Метою курсу є озброєння майбутнього фахівця методологічним інструментарієм для успішного здійснення наукової та професійної діяльності; створення теоретичного фундаменту для риторичної практики в конкретній професійній сфері; формування основ комунікативної культури у публічному спілкуванні.

Специфіка предмета курсу «Логічне та критичне мислення» визначає принципи викладання й обговорення матеріалу: об'єктивність; конкретно-історичний підхід; розгляд проявів критичного мислення (аргументація, доведення, спростування тощо) у контексті розвитку духовної культури та буття людини; толерантність, компромісність, повага, чесність, відповідальність; в системному підході, що передбачає концентрацію уваги на комунікації (визначення її сенсу і призначення, виявленні основних видів і медіа-засобів, що дозволяють досягти максимального ефекту). Крім того його особливістю є освоєння теоретичного матеріалу в процесі його практичного втілення самими здобувачами освіти за наявності методичного забезпечення (практичні рекомендації і теоретична підтримка викладача); діалог і дискусія, що передбачає розвиток наявних навиків і способів спілкування. Основним способом їх вдосконалення пропонується поєднання різних комунікативних форм при викладі підбраного самими студентами матеріалу: усний виступ, текстове оформлення, електронна презентація. Крім того, введення в контекст вчення кінообразу дозволяє поєднувати традиційні академічні методи вчення з оригінальними тренінговими прийомами і способами практичного закріплення. Побудований таким чином навчальний курс є способом розширити розуміння медіа-комунікацій, навчитися практичному вживанню цих знань з максимальним ефектом в житті і професійної діяльності.

Наприклад Тягло О. вказує, «щоб набути сталих навичок критичного мислення, слід тренуватися, застосовуючи одержані знання спочатку в засвоєнні навчальних прикладів, потім у самостійних вправах з виявлення, ідентифікації й подолання все більш складних логічних помилок і хитрощів. Тільки опанувавши хоча б основи логіки і критичного мислення, людина здатна у зіткненнях з випадковою оманю або навмисною брехнею швидко і переконливо спростовувати їх, відшукувати та захищати істину, себе та близьких» [3, с. 13-14].

Тож результатами навчання має стати отримання наступних компетентностей: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність діяти соціально відповідально та свідомо; здатність приймати обґрунтовані рішення; здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенство права, прав і свобод людини і громадянина і Україні; здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння фундаментальних засад та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань, здатність покладати відповідальність за чинені діяння на самого себе – якість, що характеризує високий ступінь адаптації особистості до можливих труднощів, які виникатимуть у трудовій діяльності, у міжособистісних відносинах, у вирішенні власних душевних конфліктів.

З огляду на запити сьогодення можна сказати, що для молодого українця освіта має стати способом засвоєння культурної спадщини та способом входження в сучасний європейський і глобальний світ.

Література:

1. Вукіна Н. В. Критичне мислення: як цьому навчати: [науково-методичний посібник] / Вукіна Н. В., Дементієвська Н. П., Сущенко І. М.; наук. ред. О. І. Пометун. Х. : Основа, 2007. 190 с.
2. Козаченко Н. Критичне мислення: філософія та педагогіка. Актуальні проблеми духовності. 2021. Вип. 22. С. 251-271. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdu_2021_22_15
3. Тягло О. В. Критичне мислення: навчальний посібник. Х.: Вид. група «Основа», «Триада +», 2008. 192 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/322318143_Kriticne_mislenna

Критичне мислення і його вплив на наше життя

*Маргарита СУШКЕВИЧ, здобувачка освіти
Науковий керівник – Ірина УШНО, канд. філос. наук, доцентка
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

Критичне мислення – це надзвичайно важлива навичка, яка впливає на різні сфери нашого життя та суспільства в цілому. Воно допомагає нам бути більш об'єктивними, інформованими та активними учасниками суспільства, сприяючи розвитку кращого та більш справедливого світу. Для більш детального аналізу слід звернути увагу на головні аспекти критичного мислення в контексті його впливу на життєдіяльність дюдей.

По-перше, критичне мислення допомагає нам аналізувати і оцінювати інформацію. Це важливо у світі насиченому даними та інформацією, оскільки воно дозволяє нам розрізняти правдиву інформацію від міфів, псевдонауки та фейкових новин. Критичне мислення сприяє розвитку раціональних рішень.